

Οι «Αλκυονίδες ημέρες» της Θεσσαλονίκης	11
Ένα εισαγωγικό κείμενο του Αλέξανδρου Τζώνη	11
Το πλαίσιο και η έρευνα	19
Επισκόπηση των απόψεων για την εμβληματική ανοικοδόμηση της Θεσσαλονίκης, και δομή της έρευνας	19
Η γεωστορία: η μακρά διάρκεια του σχεδίου και οι ρήξεις	25
Οι πρωταγωνιστές του σχεδίου ανοικοδόμησης	31
Το πολιτικό πλαίσιο του ανασχεδιασμού και η ιδιαίτερη συμβολή του Αλέξανδρου Παπαναστασίου	31
Η κυρίαρχη συμβολή των Γάλλων και του Ερνέστ Εμπράρ στις πολεοδομικές επιλογές του ανασχεδιασμού	41
Αστική τέχνη. Η εναλλακτική πρόταση του Τόμας Μόουσον και των Άγγλων	49
Ο ρόλος του Κώστα Κιτσίκη: οικοδομικοί κανονισμοί και κτησιολογικές τυπολογίες	54
Η ελληνοκεντρική αρχιτεκτονική προσέγγιση του Αριστοτέλη Ζάχου	55
Οι νέες γεωμετρίες του σχεδίου ανοικοδόμησης	63
Οι «ενικές» τυπολογικές επιλογές του ανασχεδιασμού και η αναδυόμενη μορφή του αστικού χώρου	63
Κάνναβοι, διαδρομές και αστικές συνθέσεις	66
Τα μοναδικά στοιχεία: μνημεία και νέα τοπίοσημα	69
Τα κρίσιμα καθημερινά αστικά στοιχεία: οικοδομικά τετράγωνα, οικόπεδα και κτίσματα	72
Ο εμβληματικός κεντρικός άξονας της νέας Θεσσαλονίκης	77
Η περιοχική διάνοιξη της Αριστοτέλους. Η μορφή του αστικού και κοινωνικού ιστού πριν από την πυρκαγιά	77
Το τακτοποιημένο σύστημα των οικοπέδων και η νέα ανθρωπογεωγραφία του κεντρικού άξονα	83
Το αρχιτεκτονικό όραμα της μεγάλης χειρνομίας	87
Η «χαμένη» κεντρική Αστική Πλατεία και τα δημόσια κτίρια	89
Η προβληματική απόληξη του μνημειακού άξονα	105
Η παραλιακή πλατεία Αριστοτέλους	110
Η ενιαία αρχιτεκτονική των οικοδομών της Θεσσαλονίκης	117
Η εφαρμογή των σχεδίων στον άξονα της Αριστοτέλους	123
Από το όραμα στην υλοποίηση. Οι οικοδομές της περιόδου 1923-1953	123
Το Βοσπόριον Μέγαρο (1922-1924)	124

Η οικοδομή της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδας (1921-1924)	127
Το κτίριο της Ισραηλιτικής Κοινότητας (1924)	130
Το κτίριο του ΟΣΕ (1928-1938)	131
Η οικοδομή στη γωνία Αριστοτέλους και Ερμού 49 (1930)	132
Η οικοδομή στη γωνία Αριστοτέλους 4 και Τσιμισκή (1930)	133
Το πολυκαταστήμα στην οδό Αριστοτέλους 9 (1931)	134
Το Επαγγελματικό και Βιοτεχνικό Επιμελητήριο (1933)	135
Το υποκατάστημα της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος (1937)	137
Η οικοδομή στην οδό Αριστοτέλους 28 (1938)	138
Το κινηματοθέατρο Ολύμπιον (1948)	139
Η οικοδομή στη συμβολή των οδών Αριστοτέλους και Τσιμισκή (1953)	145
Η προσαρμογή του Διατάγματος στα νέα δεδομένα της μεταπολεμικής ανοικοδόμησης (1954-1981)	145
Η οικοδομή στην πλατεία Αριστοτέλους 5 (1954)	149
Η οικοδομή στην πλατεία Αριστοτέλους και Λεωφόρο Νίκης 5 (1955-1957)	151
Η οικοδομή στην ανατολική γωνία Αριστοτέλους 30 και Εγνατίας (1955)	152
Η οικοδομή στη γωνία Αριστοτέλους και Ερμού 51 (1931-1958)	153
Η οικοδομή στη γωνία Αριστοτέλους 12 και Βασιλέως Ηρακλείου (1960)	153
Το ξενοδοχείο Ηλέκτρα Παλάς (1960-1972)	154
Η οικοδομή του ΙΚΑ στην οδό Αριστοτέλους 15 (1963)	158
Η οικοδομή στη πλατεία Αριστοτέλους και Μητροπόλεως 34, γραφεία ΕΒΖ (1965)	158
Η οικοδομή στη γωνία Αριστοτέλους 5 και Τσιμισκή (1977)	160
Το κτίριο της Εθνικής Τράπεζας στην πλατεία Αριστοτέλους 6 (1980)	160
Η τελευταία οικοδομή στην οδό Αριστοτέλους 21 (1990-1996)	162
Οι παράπλευρες οργανωμένες αγορές	163
Οι αγορές Βλάχη, Βατικιώτη και Μπεζεστενίου (1921-1923)	163
Η κεντρική «Αγορά Μοδιάνο» (1922-1925)	173
Μπιτ Παζάρι – η στοά των παλαιστών (1928-1930)	176

Ο δεύτερος εμβληματικός άξονας και η διαμόρφωση του ανατολικού ρήγματος

Η ανάδειξη και η ανοικοδόμηση βυζαντινών και νεοβυζαντινών μνημείων από τον Αριστοτέλη Ζάχο

Η βασιλική της Παναγίας Αχειροποιίτου. Προτάσεις ανάδειξης και αναστήλωσης από τον Εμπερόν και τον Ζάχο	187
Η ανάκτηση της βασιλικής του Αγίου Δημητρίου στην απόληξη του μνημειακού άξονα από τον Αριστοτέλη Ζάχο. «Αναστήλωση» ή «ανοικοδόμηση»;	191
Η νέα μορφή και η ανάδειξη της Παναγίας των Χαλκίων	202
Το νεοβυζαντινό ναύδριο του Αγίου Στυλιανού. Το κύκνειο άσμα των Αριστοτέλη Ζάχου και Ορέστη Χατζηπαγγέλου	207

Η απήχηση του νεοβυζαντινού αρχιτεκτονικού λεξιλογίου της ανοικοδόμησης

Η ετερόκλητη εμφάνιση των οικοδομών του μεσοπολέμου και οι περιορισμένες επιρροές των αρχιτεκτονικών προτύπων της Αριστοτέλους	213
Το σχολικό συγκρότημα Αγίας Σοφίας (1931)	220
Το ξενοδοχείο Mediterranean Palace (Μενπερανό) (1922)	223
Το Καραβάν Σερράι (1924-1932)	224
Το Μέγαρο της ΧΑΝΘ (1924-1934)	226
Το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων (1924)	229
Η Νέα Λέσχη Θεσσαλονίκης (1925)	230
Το Πειραματικό Σχολείο (1933-1936)	231

Ο εκλεκτικός τοπικισμός της νεοβυζαντινής ανοικοδόμησης:	
στοιχεία της μακράς διάρκειας και αναβιώσεις	235
Συμπεράσματα: πολεοδομικές πολιτικές και αρχιτεκτονικές ιδεολογίες	
στη Θεσσαλονίκη του μεσοπολέμου	257
Η συλλογική έρευνα: μεθοδολογία, τεκμηρίωση, συμβολές	265
Μεθοδολογία: Αρχειακή τεκμηρίωση και σχεδιαστική έρευνα	265
Το αρχείο της Διεύθυνσης Δημοσίων Έργων Κτηματογράφησης Θεσσαλονίκης	
του Υπουργείου Συγκοινωνίας στο Κ.Ι.Θ. του Δήμου Θεσσαλονίκης	265
Τα αρχεία της Διεύθυνσης Αστικού Σχεδιασμού και Αρχιτεκτονικών Μελετών, καθώς	
και της Διεύθυνσης Δόμησης και Πολεοδομικών Εφαρμογών του Δήμου Θεσσαλονίκης	267
Το εντατικό σχεδιαστικό και ερευνητικό εργαστήριο στο Τμήμα Αρχιτεκτόνων	
της Πολυτεχνικής Σχολής Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης	268
Τα τοπογραφικά δεδομένα των κτηματογραφικών αρχείων	269
Η εσωτερική οργάνωση της περιοχής μελέτης πριν από την πυρκαγιά	270
Η πώληση των οικοπέδων και τα χαρακτηριστικά των νέων ιδιοκτησιών	272
Οι υλοποιήσεις στην οδό και την πλατεία Αριστοτέλους σύμφωνα με τα αρχεία της διεύθυνσης	
δόμησης και της διεύθυνσης αρχιτεκτονικών μελετών του δήμου Θεσσαλονίκης	275
Ευχαριστίες – συμβολές	276
Βιβλιογραφία	277
Προέλευση εικόνων	281
Ευρετήριο κυρίων ονομάτων	284